

F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

"Ale ještě je mladý —" ozvala se matka, lekáje se, že by se měla se svým nejmladším tak náhle rozloučiti, že by její mazánek musil v tak útlém věku sám do světa do velkého města. Ale muž jinak uvažoval. Ovšem na to také pomyslil, že je hochovi sotva deset let, že to je na něj mnoho tak záhy do světa; než v hlavě si hned vypočetl, že by ho takto mohl nejlépe a lačno opatřit, a to rozhodlo. Marné pak byly veškeré námitky ženy. Havránek odehází. Je, měl již určitou odpověď, jakou má Strádeckému, svému bratrančí, znamenitému pozauštinovi, napsati. Když komotr odešel, Věková všechna zaražena ani nemluvila. Tehla však sebou, když se po chvíli na sijní ozval Františkových hlas.

"Fetkní si mu sám, já mu to fikat nebudu —" dělá rozhodně a vyšla ven, majíc oči slzami zalité. František přihlal všechnen rozjařen a vesel, ale hned zarazil, jak spatřil otce, a hned také na jeho tváři poznal, že se něco stalo. Zvěděl to bez prodlení. Otec mu zkrátka novinu tu oznámil a pak se ho optal:

"Tak chceš-li do Prahy? Do toho kláštera za zpěváka?"

Ohromený hoch upěl na něj očima, okamžitě mlčel, ale pak se strachem, nespěje nikdy odmítnouti, pokrýval hlavou a zalezl do koutka. Věková zrovna přehlo, když po té vstoupivši do světnice, zahledla Františka v koutku jako zaraženaného. Byl jako kuřátko, ani nehledal, dobře však porozuměla jeho pohledu, který na ni upěl, když vstoupil.

Ale to pořád ještě nebylo jako pravda; teprva za chlapce dolehlo, když docházely poslední dny, kdy se dosypal čas jeho pobytu v domově. Pak bylo hůře.

Zatím matka s nejstarší sestrou Františkovou všechno plně chystaly a připravovaly; pěkné, lučné košile a jiné prádlo i vše, čeho by bylo mladému choralistovi třeba. Ten po prvním dojmu, jak novinu od otce slyšel, sice se vzpamatoval a venku mezi kamarády se i rozveselil; než stávalo se mu, že právě když byl nejveselejší, nějak ho přehlo, zarazil se, a to pomýšlením, že již to dlouho nebude. Po slední dny skoro se z domu ani nehnu, zůstává počítá u maminky. Rozuměla mu, a jsouc jeho přičinlivostí pohnta, ještě více ho litovala a často si zavzdychala, i také se jí oči zakalily. Ale před synkem nedala tak na jeho; těšila ho, hlavu mu hladila a starala se, jak by těch několik dní mu osladila. Vařila všechno, co on rád, a stranou mu ještě přilepšila.

Pozdě odpoledne vyběhl František na dvorek, za dvorkem kolnou ven a stanul na cestě vedoucí těmi místy, kde stávaly za starodávna bašty a hrady, po nichž tu a tam po sousedství zůstávala skrovlná památka. Pod cestou byl zvěšený taras, pod tarasem potok, za potokem jejich bývalé stavení, vedle něho Zalmanova. Zahradka jeho byla právě vyjasněna paprsky zapadájícího slunce. Světlo jeho hořelo v nádkém okénku starochoveho chlapce, i v koruně staré olše u potoka, jenž skoro všechen vyaschlý tou dobou, přilhl se tíse ve stíněch.

Na rozkaz otce byl František dvojnásobně odpádně lockleat dat s Pánem Bohem. Když si již všechno ohlížel — nehyla to pro něj snadná cesta — ptal se stranou matky, mohli by dát také starému Zalmanovi s Pánem Bohem.

Matka se ohvíkla rozumně, ale pak ho z toho zradila. "Bylo by dobré," dělá — "ale Zalman se zlobí, a mohl by to ještě nějak odříci. Zafká moud, až se z ním seje, pavím u, že se chceš a n'ou rozloučit".

František tedy nešel, ale posílval se na jeho chlapce si přece vyběhl, chovaje tajně přání, kdyby tak náhodou Zalman vyšel. Nemohl na starce, kterého si tu se oblíbil, zapomenouti. Tak stál se tarasu a čekal, i došel k se. Starý soued hlavoat, jako vši u samotě hlížel, vřel přece se světu kolem, aby sál přání, rozvě-

stalo divení. Viděl ve bráně vojáky, kteří je zastavili; když je propustili, otevřel se chlapec za branou nový svět. Vjeli do hlukých, živých ulic, v nichž se lidmi a povoyi jen hemžilo, vjeli pak do nádvoří veliké hospody, kde všecko hlučelo, křičelo, na sebe volalo, kde na špinavém nádvoří, nad nímž kolem do kola pavláče se vznášely, stálo mnoho vysokých těžkých vozů pod plachtami i bez nich. Starý šule přídil svou arehu, jež nebyla z nejmenších, tak jistě a obrátně a vjel do té spousty, jako by tu sám byl. A všude ho vítali, podomek, sám hospodský a jiní; kam se podíval, všude samí známí. Tenkrát byli formani vzácní, tenkrát byl jejich zlatý věk.

Všechna ta vřava, všechny ten hluk a ruch Františka zrovna omamovaly, tak že za těch prvních chvíli i na domov zapomněl, ku kterému v myšlenkách ubíhal po všechnu sem cestu. Ráno se musil obléci do svátečních šatův, otec se také vystrojil, a zamířili nejprve ku Strádeckému, bratrančí kmotříčkovi, znamenitému pozauštinovi. Ten je zavedl do kláštera benediktinského na Starém Městě.*

U furtky zahlédli František nejprve vrátneho, jenž trochu šilhal a měl veliká ústa. Všecko dojmalo, omamovalo jeho mysl, tam ve městě hluk a rej, tu hluboké klášterní ticho, vysoká, nevidaná stavba, množství dveří, ohoz, žeré, jako nekonečné chodby, začernalé na nich velké obrazy svatých mučedníků vyhublých tyřů, nahých, zmučených těl i bradavých mučitelů jejich v divných turbanech a kornáčích, v červených rouchách, výrazu ukrutného.

Kolem chodbou míhl se tu a tam nějaký mnich, před nímž otec i Strádecký, majíce smeknutu jako František se ukláněli; posléze vešli do nějakého pokoje o dvou vysokých oknech, tlustých zdí, a tam stamuli před knězem vysoké, vážné postavy. Byl to převor. Tomu Františka, jenž mu pln bázně ruku polbil, představili, a on pak zavolav jiného kněze, poručil, aby se hoch podrobil zkoušce, kterou si již dnes jednou odbyl, a to u Strádeckého. Ten nyní se jen usmíval, věda, co v klášterní je a že regensehoi bratrance mu nelhal.

František spustil svým jasným, stříbrným hlasem, a kněz na první jeho čisté zvuky krásně intonované na sebe se podívali. František zpíval jako skřivánek. Jak prve byl zaražen a oštychav, tak nyní za zpěvu všechno se sebe seřláal a na vše zapomněl. Měl vyhráno; byl přijat.

Ještě toho dne přinesli do kláštera jeho trubličku. Ten den mu ještě ponechali, aby si zůstal s otcem. Nazejtří však musil se s ním rozloučiti. Otec byl vždycky přísný, tak že se ho děti bály náramně, nikdy se s ním tak nelaskal jako matka, zůstávaje skoro ustavičně vážný a přísný.

V ten okamžik však, kdy mu František ruku lhal a s Pánem Bohem dával, zahledl v otcových očích slzy. Bylo to poprvé za jeho životy. To chlapce ještě je se dojala. Sotva mohl promluvit, sotva domů matce a všem vzkázat, že je ještě jednou všechny pozdravuje, a aby mu psali, až zase starý šule pojedl do Prahy.

Do kláštera ho již otec nevyprovázel. Až k furtce ho zavedl Strádecký. U furtky ho přijal vrtný Rázička, jenž vida chlapce uplakaného, jal se ho dost těšiti, jak myslil že nejlépe, a to veselo a ležty, a hned také začal a buchtěch a kolíčích, dala-li mu maminka do trubky. To již vešli Františka nahoru do světnice, kterou obývali choralisté.

V. Koláč z domova a co se pro ně stane.

Jak se furtka za ubíhým choralistou zavřela, jak ho ohlížely klášterní ticho a samota, probudily se mu stromček v srdci hlukem velkého města a starými novými dojmy stísněným i klášterním ticha po domově. Za dve to počl chudilo, posuvalo se mu bylo přemátat k vůli otcovu chlapcovi choralistě, s ním v jasně jasně

50,000 KNĚH

ZDARMA MUŽŮM.
Ma Cenu \$10.00 Pro Každého Postiženého Muža.

Pak-liže trpíte kteroukoliv nemocí mužům tak vlastní, tedy Vás žádáme, byste si Jopsali o jednu z těchto oblíbených knih. V té se jednouchým a srozumitelným způsobem pře, jak každý muž, trpící otravu krve, životní slabosti, povlechnou zřítou aly, rheumatismem, nemocemi ústroj, žaludku, jater, ledvin aueb nemocí močové, může býti trvale vyléčen ve svém vlastním domově. Jste-li zklamán a zruven peněžitými ošetřeními, tu tato "Zdarma Kniha Mužům" bude mít pro Vás ceny sta dolarů. Poví Vám proč trpíte a jak můžete opět nabýti stálého a trvalého zdraví. Tisíce mužům vráceno bylo dokonalé zdraví síla a mužnost za pomoci této cenné knihy. Jest to skla-diska vědomosti a obsahuje práve to co každý muž vědět má. Pamatuje že táto kniha je: **naprosto zdarma.** My zaplatíme poštovné. Obdržíte tento "ZDARMA KUPON" a zašlete nám ho dnes a my Vám zašleme jeden výtisk této cenné knihy úplně vyplaceně.

ZASLETE DNES TENTO KUPÓN NA KNIHU ZDARMA.
DR. JOS. LISTER & CO., B. 706 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago.
Pánové — Zajímám se o Váš nabídku, "Knihu zdarma" a tešilo by mne, kdybyste mi ihned jeden výtisk zaslali.

Jméno.....
Přítel.....
Pošta.....
Stát.....

bydlícím, aby se mu snad nevy-smáli. Největší však bylo na večer, kdy soumrak ukládal se v jejich odlehlé, tiché světnice, a v neděli odpoledne. Nejednou si v noci zaplakal, ukrýváje hlavu do podušky, aby ho hoši neslyšeli, a kolikrát také za dne zaběhl do klášterní zahrady a tam někde v koutě u zdi na kamenné oměněné lávce pod bujnými keři bezovými, z nichž chladná jeseň rvaly zdobu listovou, uvolňoval si pláče.

Co se po domově navzpomínal a zvláště po mamince! Nebylo z počátku ani hodiny, které by v duchu domů nezaběhl nebo nepomyslil, co asi tou dobou dělal. Co se také namodlil, jak mu matka doma poradila, jednak pro svou potěchu, jednak za všechny doma, zvláště za rodiče, při čemž nejvíce myslil na maminku. Také pak v tom poslechl její rady, že si zazpívá, když na něj tesknota přicházela, a to ty její vážné starodávné písně, kterých si tak vážila, majíc je po svém dědovi. Hoch netušil ani, že by ho velební páni z kláštera málo pochválili, kdyby je zaslechli.

Kamarádi se jim také divili, neboť nikdy jich neslyšeli, a někdy si také zavtipkovali, že zpívá takové poutnické. Jinak se s nimi dobře snašel a záhy se s nimi spřátelil. Byli čtyři i s Františkem. Všichni, kromě něho, meškali tu již delší dobu a vyznali se v kláštere, jak náleží. Co do zpěvu žádný se Františkovi nevyrovnal, co do eviku je pak

záhy dohánil. Měltě z domova od kmotříčka znamenitý základ, a pater regensehoi si dal na malém zpěváčkově, jehož nadání záhy poznal a si ho oblíbil, jak se patřil záležitě. —

Čvičení zpěvného bylo dosti, za to pak v kostele zpěv šel výborně. Kromě toho zpívání měli mladí choralisté ještě tu povinnost, že velebným páním přisluhovali při obědě a při večerě. Jinak byli posíláni do škol. Všichni chodili do latinských, jen František musil ještě do hlavní školy.

(Pokračování.)

DOCHVILNOST.
Napoleon honosil se tím, že s hrstkou 25 jezdců přepadl velký tábor nepřátelský a rozptýlil jej. Vyhrál jen tím, že znal cenu času, že udeřil na nepřítel v pravou chvíli, kdy nejmeně byl očekáván. Takové útoky pořádají na nás neustále malinké zárodky chorob. Najdou-li nás nepřipravenými, vyhrajou svou bitvu; dovědeme-li je svou ostrážitostí zapuditi, vyhrajeme my. Proto odporučujeme každému, by byl stále na stráži a jakmile uvidí, že objevila se nějaká sebe menší nepravdivost, neodkládal, ale zakročil v tu chvíli. Je-li nepravdivost v přijímání a zpracování potravy, pomůže vždy Trinerovo Léčivé Hořké Váno, protože sešil všechno ústrojí tak, aby bez obtíží mohl konati práci přirodou mu vykázanou. Právě tak pomůže tento lék v nervosnosti, chudobě krve, tělesné slabosti,

bledosti, stálé unavenosti, tvrdos-
sijné zácpě a v bolestech hlavy.
V Kěrnách. Jos. Triner, 1333—
1339 South Ashland ave., Chicago,
Illinois.

Fr. J. Kolbaba

.....UČITEL.....

hry houslové.

920. Homer Street,
OMAHA, NEBR

Zavolejte: Doug. 6714
Na přání vycučje též v bytě záka.

Dr. F. H. Kučera

český lékař a ranhojč

VE VERDIGORE, NEB.
V každé době a do okolí lze na za-
volání. 30ř

Farmerský telefon v úřadovně.
Jest hotov poslušiti krajanům!

Dr. C. J. NĚMEC

český lékař a ranhojč.

Úřadovna čís. 1316 William ul.,
Omaha. — Tel. Douglas 2817.
Úřední hodiny: Od 10. do 12.
hod. dopol.; od 2. do 5. odpoledne;
od 6 hodin večer. 45ř

Nejsnadnější způsob k opatření si podivuhodného mluvícího stroje.

Zvláštní liberální nabídka pro čtenáře Pokroku Západu. Čtete! : : :

\$1 týdně, po zaplacení první splátky v obnos \$5, opatří Vám do vašeho domova pramen nejpoutavější a nejpoutavější zábavy nového věku — fonograf s mluvícím strojem, buď "Edison" anebo "Victor" výrobě Pomyšlete si, i při tomto nepokorně mírném a snadném splácaní prodáme Vám ku př. \$30 nebo \$40 stroj za NEJNIŽŠÍ cenu, za kterou kdykoliv nabízen byl za HOTOVÉ kterýmkoliv obchodníkem, v kterémkoliv čas a v kterémkoliv místě. \$1.00 týdně a žádný úrok. — \$1.00 týdně a budete mít zpěvy, orchestrální i dechovou hudbu, lesí, lesy a případy ve vašem mateřském jazyku, které lehce si opatříte v každém žnu.

Někteří z nejproslulejších zpěvů; nejkouzelnější kniha kdykoliv or-
psaná byla, produkovaná Čechy a Poláky, a nyní, při podivuhodném slepení mluvicích strojů, tyto zpěvy a tato kniha mateřské země jsou lakob-
ojbí u stadií než kdykoliv před tím.

Byl-li ve městě, přijďte a vysekněte naše polské a české rekordy —
poukete si pro náš nejposlednější rekord, v kterém tyto rekordy jsou po-
kazny. Bude pamatujte, že zaplatíme všechny dopravní výšky na tyto stroje
a zarádty všem štedrým Pokroku Západu, když počinají jsou mimo
město.

Neodkládejte koupí se jiný den — nikdy až domů zemlí jste takovou
přiležitost ku opatření si mluvícího stroje vysoké hodnoty za tak snazých
podmínek — \$1.00 týdně a žádný úrok.

Jsmo autorizovanými západními zástupci vyrabitelů

Edisonových fonografů a mluvících strojů

a máme na skladě v každé době přes 100,000 rekordů, počítaje v to každý český a polský rekord. Pošlete si dnes pro nový cenník, popisující tyto rekordy.

NEBRASKA CYCLE CO.

15th & Harney Sts. Omaha, Neb.
GEO. E. NICKELL, Manager.
334 BROADWAY, Council Bluffs, Ia.